

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒĢIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2021. gada 14. jūnijā

Satversmes tiesas 1. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētāja Sanita Osipova, tiesneši Gunārs Kusiņš un Daiga Rezevska,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto Zemgales rajona tiesas (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēja) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 95/2021),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzēja lūdz Satversmes tiesu atzīt Ministru kabineta 2017. gada 7. februāra noteikumu Nr. 78 “Dabasgāzes tirdzniecības un lietošanas noteikumi” (turpmāk – Noteikumi Nr. 78) 88.1. apakšpunktu un 89. punktu (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2020. gada 24. janvārim), ciktāl šīs normas nosaka energoapgādes komersanta (sistēmas operatora) tiesības aprēķināt patērētās dabasgāzes daudzumu, ņemot vērā sistēmas operatora apstiprinātajā norēķinu kārtībā noteiktās dabasgāzes diferencētās patēriņa normas un pārrēķina veikšanu par izlietoto dabasgāzi un sadales sistēmas pakalpojumiem dubultā apmērā, (turpmāk – apstrīdētās normas) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 64. pantam, 105. panta pirmajam un trešajam teikumam, kā arī Enerģētikas likuma 107. panta septītajai daļai.

2. Saskaņā ar Noteikumu Nr. 78 88.1. apakšpunktu sistēmas operators šo noteikumu 87. punktā minētā pārkāpuma dēļ patērētās dabasgāzes daudzumu lietotājam, kas nav mājsaimniecības lietotājs, aprēķina, pamatojoties uz lietotājam atļauto maksimālo slodzi vai lietotāja dabasgāzes iekārtu un aparātu maksimālo iespējamo slodzi, ja tā pārsniedz lietotājam atļauto maksimālo slodzi.

Savukārt Noteikumu Nr. 78 89. punkts (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2020. gada 24. janvārim) noteica:

“Ja izdarīts šo noteikumu 87. punktā minētais pārkāpums, sadales sistēmas operators veic pārrēķinu par izlietoto dabasgāzi un sadales sistēmas pakalpojumiem dubultā apmērā atbilstoši šo noteikumu 88. punktam, atskaitot ar komercuzskaites mēraparātu uzskaitīto dabasgāzes daudzumu periodā, kurā samazināts patērētās dabasgāzes uzskaitītais daudzums, un dabasgāzes cenu nosakot pēdējās garantētās piegādes cenas apmērā pārkāpuma fakta konstatācijas mēnesī. Pamatojoties uz veikto izlietotās dabasgāzes pārrēķinu, sistēmas operators izraksta lietotājam rēķinu, kurā norāda izlietotās dabasgāzes pārrēķinu un samaksas termiņu. Lietotājam ir pienākums laikus un pilnā apmērā norēķināties ar sadales sistēmas operatoru.”

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā tiesas pieteikuma pamata lieta ir ierosināma, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.¹ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 3. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par Ministru kabineta noteikumu normu atbilstību augstāka juridiska spēka tiesību normām. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 9. punkts noteic, ka tiesības iesniegt pieteikumu par lietas ierosināšanu ir tiesai, izskatot civillietu, krimināllietu vai administratīvo lietu. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 19.¹ panta pirmās daļas 1. punktam pieteikums iesniedzams, ja tiesa, izskatot civillietu pirmajā instancē, uzskata, ka norma, kas būtu jāpieņem šajā lietā, neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normām. Turklāt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punktu šāds uzskats tiesai ir juridiski jāpamato, bet atbilstoši šā panta ceturtās daļas 2. punktam pieteikumam jāpievieno paskaidrojumi un dokumenti, kas nepieciešami lietas apstākļu noskaidrošanai.

Pieteikuma iesniedzējas izskatīšanā ir civillietā Nr. C33258519, kurā celta prasība par parāda par piegādāto dabasgāzi piedziņu. No pieteikuma izriet, ka atbildētāja šajā lietā ir fiziskā persona, ar kuru kā ar mājsaimniecības lietotāju sistēmas operators noslēdzis dabasgāzes piegādes līgumu (*sk. pieteikuma 1.2. un 10. punktu*).

Patērētās dabasgāzes apjoma mājsaimniecības lietotājiem aprēķināšanas kārtība ir noteikta Noteikumu Nr. 78 88.2. apakšpunktā, nevis apstrīdētajā 88.1. apakšpunktā. Turklāt Pieteikuma iesniedzēja atsaukusies uz Zemgales rajona tiesas 2020. gada 12. novembra lēmumu par pieteikuma iesniegšanu Satversmes tiesā un pievienojas šajā lēmumā ietvertajai argumentācijai. Taču minētajā pieteikumā apstrīdēta Noteikumu Nr. 78 88.2. apakšpunkta atbilstība augstāka juridiska spēka tiesību normām.

Pieteikumā nav sniegts pamatojums, kāpēc izskatāmajā lietā piemērojamas apstrīdētās normas, tostarp – tieši Noteikumu Nr. 78 88.1. apakšpunkts, nevis 88.2. apakšpunkts, kurš attiecas uz mājsaimniecības lietotājiem. Pieteikumam nav arī pievienoti dokumenti (piemēram, prasības pieteikums), kas ļautu noskaidrot lietas apstākļus.

Līdz ar to pieteikums neatbilst Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkta un ceturtās daļas 2. punkta, kā arī 19.¹ panta pirmās daļas 1. punkta prasībām.

Nemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. punktu, Satversmes tiesas 1. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt Satversmes tiesā lietu pēc Zemgales rajona tiesas pieteikuma (pieteikums Nr. 95/2021).

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētāja

Sanita Osipova